

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa I.P.

przeciwko E. w L.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 lutego 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 13 października 2023 r., sygn. akt V Pa 28/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od I.P. na rzecz E. w L. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych, wraz z odsetkami o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

DS

UZASADNIENIE

Powód I.P. w pozwie skierowanym przeciwko stronie pozwanej E. z siedzibą w L., po ostatecznym sprecyzowaniu pozwu, domagał się przywrócenia do pracy oraz zasądzenia od pracodawcy na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania sądowego. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że był zatrudniony u strony pozwanej na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku Kierownika Działu Transportu Produktów Naftowych, a oświadczeniem z 17

stycznia 2022 r. strona pozwana rozwiązała z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia, pomimo sprzeciwu związku zawodowego, którego powód był członkiem. Powód podał także, że jako przyczyny rozwiązania umowy o pracę pracodawca wskazał wydanie przez powoda 30 września 2021 r. podległej pracownicy A.M. polecenia służbowego, dotyczącego poświadczenia nieprawdy, co do obecności w pracy innej pracownicy A.W., podczas gdy faktycznie była ona nieobecna w pracy 30 września 2021 r. Ponadto powodowi zarzucono, że w okresie od września 2021 r. do grudnia 2021 r. samowolnie opuszczał stanowisko pracy, a także zezwalał na poniżanie podległego mu personelu. Zdaniem powoda wskazane przyczyny wypowiedzenia są nierzeczywiste, a ich celem było zwolnienie powoda z pracy, w celu zatrudnienia na jego stanowisku innej osoby. Powód zarzucił również, że oświadczenie pracodawcy zostało złożone z naruszeniem miesięcznego terminu, o którym mowa w art. 52 § 2 k.p., gdyż strona pozwana zakończyła prowadzone przez siebie postępowanie wyjaśniające 17 listopada 2021 r.

Sąd Rejonowy w Lubinie Wydział IV Pracy, wyrokiem z 23 lutego 2023 r. (sygn. akt IV P 27/22) oddalił powództwo oraz zasądził od powoda I.P. na rzecz strony pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji powoda, Sąd Okręgowy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy, wyrokiem z 13 października 2023 r. (sygn. akt V Pa 28/23) oddalił apelację (pkt I wyroku) oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty (pkt II wyroku).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy do Sądu Najwyższego wywiódł powód, zaskarżając judykat w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 159 ust. 1 pkt 5 i art. 180d ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1648) poprzez ich niezastosowanie skutkujące uznaniem, że powód mógł i powinien przedstawić poza bilingiem połączeń wychodzących z 30 września 2021 r. również biling połączeń przychodzących, podczas gdy ciężar udowodnienia faktów potwierdzających ciężkie naruszenie

obowiązków przez pracownika spoczywa na pracodawcy, a ponadto dane o nieudanych próbach połączeń, oznaczających połączenia między telekomunikacyjnymi urządzeniami końcowymi lub zakończeniami sieci, które zostały zestawione i nie zostały odebrane przez użytkownika końcowego objęte są tajemnicą telekomunikacyjną i mogą być udostępniane wyłącznie podmiotom wskazanym w art. 180d ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1648), a zatem powód nie miał możliwości uzyskania i przedstawienia Sądowi wykazu połączeń przychodzących na jego numer telefonu;

2. art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 52 § 1 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące nieuprawnionym rozszerzeniem granic sporu i przyjęciem, że powód dopuścił się ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych niewskazanych w treści oświadczenia pracodawcy, tj.:

- rejestrowania godzin wyjść i powrotów służbowych i prywatnych, na czym Sądy koncentrowały swoje ustalenia faktyczne, podczas gdy oświadczenie pracodawcy (tiret drugie) dotyczyło samowolnego opuszczania stanowiska pracy bez usprawiedliwiania i tolerowania takich zachowań wśród podległych pracowników, a zakresy tych obowiązków nie są tożsame;

- braku reakcji powoda na niewłaściwe zachowania pracowników względem siebie, podczas gdy oświadczenie pracodawcy (tiret trzecie) dotyczyło niewłaściwego zachowania powoda w stosunku do podwładnych polegającego na poniżaniu personelu i używaniu niewłaściwych słów wobec podległych pracowników, a zakresy tych obowiązków nie są tożsame;

3. art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 52 § 1 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że przyczyny wskazane powodowi w oświadczeniu z dnia 17 stycznia 2022 r. o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia „były jasne i nie budziły jego wątpliwości, a przynajmniej nie powinny budzić”, ponieważ wobec powoda prowadzone było postępowanie wyjaśniające i wiedział z jakimi zachowaniami łączą się poszczególne przyczyny wskazane w oświadczeniu pracodawcy, podczas gdy z przyjętych przez Sąd Okręgowy za własne ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego wynika bezspornie, że powód nie uczestniczył w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym w styczniu 2022 r., gdyż od 14 grudnia

2021 r., przebywał na zwolnieniu lekarskim, a przyczyny podane w oświadczeniu pracodawcy (tiret drugie i trzecie) były niekonkretne i niezrozumiałe dla niego, co od początku konsekwentnie podkreślał;

4. art. 52 § 1 pkt 1 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie, wskutek przyjęcia, że przypisywane powodowi zachowania stanowiły ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych, uzasadniające rozwiązanie z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia, podczas gdy (przyjmując, że zachowania te miały miejsce, co powód kwestionuje) zachowania to cechowały się nieumyślnością o charakterze niedbalstwa, nie mającego jednak charakteru rażącego, co wynika z całokształtu okoliczności sprawy takich jak:

a. w zakresie pierwszej przyczyny wypowiedzenia - jedynym dowodem, który stanowił podstawę uznania oświadczenia pracodawcy w tym zakresie za zgodne z prawdą były zeznania A.M., a z nich z kolei nie wynika, żeby powód miał wydać jednoznaczne polecenie poświadczenia nieprawdy i wprowadzenia w systemie SAP danych niezgodnych ze stanem faktycznym w zakresie obecności w pracy A.W. 30 września 2021 r., albowiem świadek ta zeznała „Rozmowę z powodem odebrałam w taki sposób, że potwierdzenie obecności podpisem jest jednoznaczne z wpisaniem dniówki”, a sam powód miał w trakcie tej rozmowy powiedzieć „A. uzupełni podpis jutro”, nie wiadomo przy tym jaki podpis i gdzie miałyby uzupełnić A.W., a także w jakim celu powód miałby wydać A.M. takie polecenie (nie było to przedmiotem rozważania przez Sąd), skoro bezspornym jest, że A.W. nie złożyła podpisu na liście obecności za 30 września 2021 r., a powód doskonale wiedział jak skrupulatne są procedury weryfikacji obecności pracowników przez pracodawcę, a ponadto bezspornie nigdy wcześniej taka sytuacja nie miała miejsca;

b. w zakresie drugiej przyczyny i trzeciej przyczyny - ani pracodawca, ani bezpośredni przełożony powoda nie zwracali uwagi powodowi na jakiegokolwiek nieprawidłowości w zakresie „wielokrotnego samowolnego opuszczania stanowiska pracy” oraz „niewłaściwego zachowania wobec podwładnych pracowników”, bezspornie w toku postępowania nie wykazano powodowi ani jednego konkretnego samowolnego opuszczenia stanowiska pracy, a tym bardziej wielokrotnego, natomiast w kwestii niewłaściwego zachowania powoda względem podwładnych, uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy odnosi się tylko, do jednego

zdarzenia, tj. zachowania powoda w czasie reorganizacji pomieszczeń względem P.S., a wobec tego zdarzenia bezpośredni przełożony powoda A.W1. wypowiedział się w notatce z 15 lutego 2022 r. wskazując, że wg jego oceny zachowanie (dop. powoda) nie było naruszeniem zasad kultury osobistej, nie uznał za potrzebne zareagować na tę sytuację, a wskazane wyżej okoliczności wykluczały przypisanie zachowaniu powoda cech umyślności lub rażącego niedbalstwa, uzasadniających zastosowanie wobec niego sankcji z art. 52 § 1 pkt 1 k.p.;

W związku ze stawianymi zarzutami, skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy przez przywrócenie powoda do pracy u strony pozwanej na dotychczasowych warunkach pracy i płacy;

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów całości postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych;

ewentualnie,

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarżący wniósł także o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność, która w ocenie autora skargi kasacyjnej przejawia się w dwóch aspektach:

1. będący przedmiotem zaskarżenia wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy zawiera kwalifikowane naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 159 ust. 1 pkt 5 i art. 180d ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (jednolity tekst: Dz.U. 2022 r., poz. 1648) poprzez ich niezastosowanie skutkujące uznaniem, że powód - broniąc się przed zarzutem stawianym mu w tiret pierwszym oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia - mógł i powinien przedstawić poza bilingiem połączeń wychodzących z 30 września 2021 r. również biling połączeń przychodzących, podczas gdy ciężar udowodnienia faktów potwierdzających ciężkie naruszenie obowiązków przez pracownika spoczywa na pracodawcy, a ponadto dane o połączeniach przychodzących objęte są tajemnicą telekomunikacyjną i mogą być udostępniane wyłącznie podmiotom wskazanym w art. 180d ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (jednolity tekst: Dz.U.

2022 r., poz. 1648). Biling połączeń przychodzących objęty jest „tajemnicą telekomunikacyjną”, a zatem powód nie miał możliwości uzyskania i przedstawienia Sądowi wykazu połączeń przychodzących na jego numer telefonu. W konsekwencji wskazanego wyżej rażącego naruszenia prawa materialnego, Sąd zdaniem skarżącego nie odniósł się do przedłożonego przez powoda bilingu połączeń wychodzących, pomimo, że dowód ten jednoznacznie potwierdzał, że 30 września 2021 r., powód nie dzwonił, ani na numer prywatny, ani służbowy A.M., a zatem nie mógł jej wydać polecenia będącego podstawą zwolnienia dyscyplinarnego. Podkreślenia wymaga też, że powód pomimo, iż nie spoczywał na nim w tym zakresie ciężar dowodu i nie został do tego zobowiązany przez Sąd;

2. kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego przez Sąd Okręgowy w Legnicy, tj. art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 52 § 1 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące nieuprawnionym rozszerzeniem granic sporu i nieuprawnionym przypisaniem powodowi ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, niewymienionych w treści oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę. Sąd jak wskazuje skarżący ustalił, że powód dopuścił się naruszenia obowiązku rejestrowania godzin wyjść i powrotów służbowych i prywatnych, podczas gdy oświadczenie pracodawcy (tiret drugie) dotyczyło samowolnego opuszczania stanowiska pracy bez usprawiedliwiania i tolerowania takich zachowań wśród podległych pracowników, a zakresy tych obowiązków nie są tożsame. Niewątpliwie czym innym jest samowolne opuszczanie stanowiska pracy, które oznacza, że pracownik w czasie, kiedy powinien być w pracy jest nieobecny i wykonuje czynności niezwiązane z pracą, a czym innym jest niedopełnienie obowiązku rejestrowania wyjść prywatnych i służbowych. Podobne ustalenie Sądu dotyczy przypisanego powodowi naruszenia obowiązku reagowania na niewłaściwe zachowania pracowników względem siebie, podczas gdy oświadczenie pracodawcy (tiret trzecie) dotyczyło niewłaściwego zachowania powoda w stosunku do podwładnych polegającego na poniżaniu personelu i używaniu niewłaściwych słów wobec podległych pracowników, a zakresy tych obowiązków nie są tożsame. Dodatkowo wskazać należy, że w zakresie przyczyny zawartej w tiret drugim oświadczenia pracodawcy brak jest w ocenie skarżącego jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego zaistnienie, choćby jednego samowolnego opuszczenia

stanowiska pracy przez powoda i w konsekwencji takiego ustalenia nie poczynił również Sąd Okręgowy. Natomiast w odniesieniu do przyczyny wskazanej w tiret trzecim oświadczenia pracodawcy Sąd Okręgowy odniósł się tylko do jednego zdarzenia, tj. zachowania powoda w czasie reorganizacji pomieszczeń względem P.S., a wobec tego zdarzenia bezpośredni przełożony powoda A.W1. wypowiedział się w notatce z 15 lutego 2022 r. wskazując, że wg jego oceny zachowanie (dop. powoda) nie było naruszeniem zasad kultury osobistej, nie uznał za potrzebne zareagować na tę sytuację.

Pismem z 19 stycznia 2024 r. w uzupełnieniu skargi kasacyjnej strony powodowej wniesiono ponadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy w kwocie 25.476 zł.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną pozwana wniosła o jej odrzucenie, wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto pozwana pismem z 13 lutego 2024 r., w odpowiedzi na uzupełnienie przez skarżącego skargi kasacyjnej, wniosła o zezwolenie na złożenie pisma i ustosunkowanie się do uzupełnienia, wskazując, że podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie, tj. jej zdaniem brak jest przesłanek do przyjęcia przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania, tym samym brak jest też podstaw do uwzględnienia żądań strony skarżącej, w tym także do zasądzenia na od pozwanej na rzecz powoda kwoty ponad 25 tys. zł tytułem wynagrodzenia za pozostawanie powoda bez pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony powodowej nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego jej rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do

rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Strona skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona. Przypomnieć zatem należy, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, z którego wynika, iż odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym (w jej ocenie) wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy

wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126 i z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto, przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy więc dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należało stwierdzić, że strona skarżąca nie wykazała istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu.

Poza tym nie można pomijać ograniczenia z art. 398³ § 3 k.p.c., w myśl którego podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W postępowaniu kasacyjnym zachodzi też związanie ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Tymczasem w niniejszej sprawie, o ile autor skargi kasacyjnej w jej podstawach podniósł zarzuty naruszenia prawa materialnego, to we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania próbuje podważyć ocenę przeprowadzonych przez Sąd II instancji dowodów, co stanowi próbę podważenia ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Dokonana ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się tymczasem w granicach uznania sędziowskiego, a podnoszone przez skarżącego w tym zakresie argumenty stanowią jedynie polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Skarżący powinien uzasadnić oczywistość skargi kasacyjnej, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc

powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

DS.

[a.ł]